

Angst voor nieuwe dingen

Tijdens deze les gaan de leerlingen ervaren op welke manier technologische ontwikkelingen zijn ontvangen door de jaren heen. Met welke nieuwe uitvindingen kregen mensen voor het eerst te maken en hoe reageerden zij daarop? Ook leren ze over de keerzijde van deze ontwikkelingen, bijvoorbeeld de schending van privacy bij social media gebruik.

Totale duur: 1 lesuur

LESOPBOUW

- Introductie: Hoe de mobiele telefoon zijn opmars maakte
- Verdieping: Angst voor nieuwe ontwikkelingen door de geschiedenis heen
- Doen: Debat over social media
- Afsluiting: Reflectie

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van te voren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding
- Digibord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord
- Bereid de stellingen vast voor. Kijk naar de voor- en tegenargumenten, zo kun je de leerlingen eventueel wat sturing geven tijdens het debat

DIFFERENTIATIE

Differentiatie voor leerlingen havo/vwo: leerlingen een klein onderzoek doen naar de nieuwe privacywetgeving (AVG). Wat betekent deze wet voor hun dagelijks leven?

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerdoelen geschiedenis	21st century skills
1. Veiligheid & privacy DG2.1 Veiligheid DG2.2 Privacy	1. Mediawijsheid: De leerling is zich bewust van de steeds belangrijker rol van media in de samenleving	1. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd en je geeft er betekenis aan.	1. Kritisch denken
	2. ICT-basisvaardigheden: De leerling kan voorbeelden noemen van bekende (sociale) computernetwerken		2. Samenwerken

INTRODUCTIE

Openingslide

Slide 1, Klassikaal

In deze les gaan we kijken welke nieuwe uitvindingen er geïntroduceerd zijn door de jaren heen en hoe mensen daar destijds op reageerden. Dit zijn uitvindingen die wij nu heel normaal vinden, zoals de fiets of de trein. Maar toen de fiets voor het eerst geïntroduceerd werd, vonden mensen het maar een eng ding. We gaan kijken naar de reactie van mensen op deze nieuwe dingen. Daarna gaan we kijken naar nieuwe dingen de samenleving van nu, bijvoorbeeld de zelfrijdende auto, en hoe mensen daarop reageren. Ook gaan we kijken naar social media en de keerzijde die dat heeft.

Slide 2, Klassikaal

We gaan een filmpje bekijken over mobiele telefoons. Twintig jaar geleden was het nog niet normaal dat iedereen altijd bereikbaar was via een mobiele telefoon. In 1998 zijn een aantal mensen op straat geïnterviewd over de mobiele telefoon. In 2019 zijn deze mensen opnieuw geïnterviewd. Is hun mening veranderd?

Slide 3, Individueel / Klassikaal

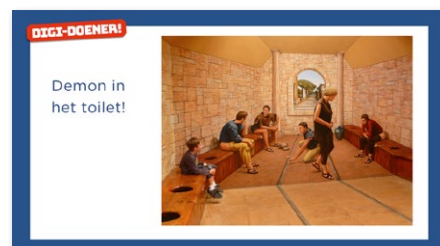
Leerlingen voeren zelfstandig het antwoord op de vraag (waarvoor gebruik jij je telefoon het vaakst?) in via hun device. De antwoorden die leerlingen hebben ingevoerd komen in een woordwolk op het digibord te staan. Bespreek de antwoorden van de leerlingen klassikaal. Start daarna een korte discussie met de leerlingen over de vraag: Zou jij een week zonder je telefoon kunnen?

VERDIEPING

Slide 4, Klassikaal

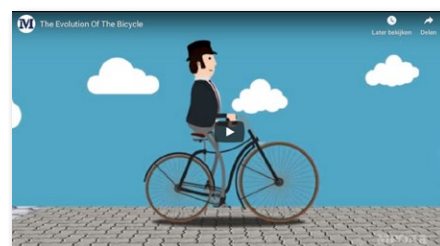
Angst hebben voor nieuwe dingen is niets nieuws, het bestaat al eeuwenlang. Mensen vinden het niet altijd fijn als dingen veranderen. Bijvoorbeeld in de Romeinse tijd. In deze periode werd de riolering uitgevonden. Er kwamen openbare en privé toiletgebouwen. De Romeinen vonden deze ruimtes maar eng. Ze geloofden dat er demonen uit het riool konden komen. Om dit tegen te gaan schilderden ze goden op de muren van toiletgebouwen. Die moesten de Romeinen beschermen tegen de demonen uit het riool. We gaan nog meer voorbeelden bekijken van angst voor nieuwe dingen.

Slide 5, Klassikaal

Waarschijnlijk gebruik je hem elke dag: je fiets. Wij vinden dit een heel normaal vervoermiddel, maar vroeger dachten mensen daar anders over. Terwijl het heel gezond is om te fietsen, dacht men vroeger dat je er ziekten van kon krijgen. Zo waren jonge moeders bang dat ze geen borstvoeding meer konden geven nadat ze hadden gefietst. Ook werd gevreesd dat vrouwelijke organen beschadigd zouden worden door de fiets.

Let op: het fragment geeft een Engelse beschrijving van de fietsen.

Slide 6, Klassikaal

Op 20 september 1839 was het feest in Nederland. De eerste spoorlijn werd geopend. De eerste stoomtrein reed van Amsterdam naar Haarlem. Het ritje duurde maar 25 minuten. De trein reed 20 km per uur. De mensen van toen waren aan koetsen, paarden en trekschuiten gewend en vonden het vreselijk snel. Er gingen allerlei spookverhalen rond dat je kon stikken door de snelheid van de trein of enge ziektes kon krijgen. De baarmoeder van vrouwen zou er zelfs uit kunnen vliegen door een ritje met de trein.

Slide 7, Tweetallen

Bekijk het filmpje over de zelfrijdende auto. Sommige mensen zijn bang voor de zelfrijdende auto's. Ze denken dat deze auto's meer ongelukken zullen veroorzaken dan wanneer er mensen achter het stuur zitten. Ze vertrouwen de techniek niet. Angst voor nieuwe technieken is al honderden jaren oud en nog steeds actueel.

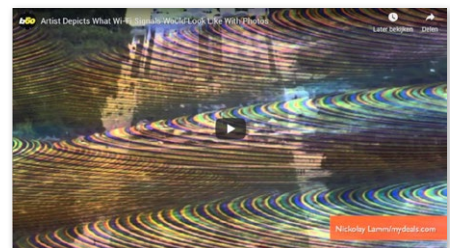
Actieve werkvorm: Maak tweetallen, laat de leerlingen met elkaar bespreken wat ze vinden van de zelfrijdende auto. Laat leerlingen bedenken wat de voordelen en nadelen kunnen zijn van een zelfrijdende auto. Zouden ze er zelf in durven rijden, zouden ze vertrouwen op de techniek? Wat je zou kunnen doen in de auto wanneer je niet meer op de weg hoeft te letten?

Bespreek de antwoorden daarna kort met de klas.

Slide 8, Klassikaal

Bekijk het filmpje. Een kunstenaar heeft de wifi-signalen in onze wereld zichtbaar gemaakt. Wist je dat er mensen zijn die zeggen dat ze ziek worden van deze signalen? Die mensen vertrouwen de techniek niet. Nu je ziet hoeveel wifi-signalen er om ons heen zijn, moet het leven voor hen knap lastig zijn.

DOEN

Slide 9, Individueel / Klassikaal

Veel mensen zijn bang voor technologische ontwikkelingen. Ze hebben soms nadelen die we nog niet kunnen overzien. Op social media wordt bijvoorbeeld veel informatie gedeeld, maar wat gebeurt er met deze informatie? Mogen andere personen deze informatie gebruiken of is het van jou? Op dit moment is er veel discussie over de privacy van burgers op internet. Een voorbeeld hiervan is Siri, de virtuele assistent op Apple-producten. Kort geleden verscheen in het nieuws dat Siri je gesprekken allemaal opslaat. Apple antwoordde op vragen hierover dat Siri gesprekken opslaat om de dienst te verbeteren. Bij de Google Assistent gebeurde iets soortgelijks. Ook daar werden gesprekken opgenomen en opgeslagen. Ook daar was het antwoord dat dat gebeurde om de dienst te verbeteren. Maar mensen vertrouwen deze diensten niet echt.

Woordweb: Wat zetten jullie niet op social media? Leerlingen kunnen via hun device antwoorden geven en deze komen in een woordweb op het digibord te staan. Bespreek deze antwoorden in de klas. Vraag ook waarom ze deze dingen niet op social media plaatsen.

Slide 10, Individueel / Klassikaal

Leerlingen gaan in tweetallen een aantal stellingen voorbereiden. Deze stellingen worden geprojecteerd op het digibord. De docent kan zelf bepalen of de leerlingen voor of tegen een stelling zijn, of dat de leerlingen zelf de keuze hebben. Laat de leerlingen eventueel informatie opzoeken op hun device over de stellingen om hun argumenten te versterken.

Slide 11, Klassikaal

Wanneer de leerlingen de tijd hebben gehad om de stellingen voor te bereiden is het tijd voor een debat. Laat de tweetallen hun argumenten voor en tegen de stelling met elkaar bespreken in de klas.

Stellingen:

Ik hou rekening met mijn privacy wanneer ik social media gebruik.
Het is geen probleem dat bedrijven mijn gesprekken opslaan en beluisteren om zo hun diensten te verbeteren.

AFRONDING

Slide 12, Klassikaal

Bespreek met de klas een aantal reflectievragen over de les in een onderwijsleergesprek. Voorbeeldvragen kunnen zijn: Wat vind jij? Zijn deze ontwikkelingen in onze samenleving goed? De auto en de fiets hebben ons veel gebracht, maar zijn er ook nadelen aan nieuwe technologische ontwikkelingen? Zo ja, welke dan? Moeten we er iets aan doen voor in de toekomst? etc.

Grijp hierbij terug op de belangrijkste argumenten die besproken zijn tijdens het debat.

